

INGEZONDEN.

HONDSOLHEID IN NEDERLAND.

In de laatste maanden hebben zich verschillende gevallen van hondsolheid voorgedaan in de provinciën Drenthe, Groningen, Overijssel en Gelderland en zijn een aantal personen door dulle honden gebeten, door het Rijks-Serologisch Instituut te Utrecht behandeld. Gevaarlijke gevolgen hebben zich tot nog toe bij niemand van de behandelenden vertoond. Maar het schijnt niet overbodig er op te wijzen, dat met bekwamen spoed gehandeld moet worden. Kan de wond binnen het eerste uur na den beet gecauteriseerd worden, dan moet dit geschieden. Voorts moeten zonder uitstel maatregelen genomen worden om de gebeten en naar Utrecht te zenden. Telegrafisch bericht aan prof. SPRONCK is wenschelijk, opdat dadelijk na aankomst te Utrecht een aanvang kan worden gemaakt met de behandeling. Het lijdt immers geen twijfel, dat hoe eer met de behandeling begonnen wordt, des te grooter de kans is op voorkoming der ziekte.

In verband hiermede neemt de Centrale Gezondheidsraad, dat het gewenscht is, voor zoover noodig, de aandacht der geneeskundigen te vestigen op de bepalingen van de wet tot vaststelling van bepalingen bij het voorkomen van hondsolheid (van 5 Juni 1875, *Stbl.* n°. 110), welke in hoofdzaak bij het voorkomen van hondsolheid enkele bevoegdheden verleent aan den commissaris der Koningin en aan de burgemeesters.

Voor de geneeskundigen is het volgende van belang:

a. Zoodra de arts er van kennis krijgt, dat iemand door een dullen hond gebeten is, moet hij den gebeten persoon, om zijn eigen bestwil, dringend aanraden zich onder behandeling te stellen van den directeur van het Rijks-Serologisch Instituut (prof. SPRONCK) te Utrecht, Maliebaan 59.

b. De arts moet een formulier of lijst invullen, als hier achter gedrukt, en den patiënt meegeven.

c. De behandeling te Utrecht duurt 3 weken.

d. De behandeling is voor alle personen kosteloos.

e. Voor personen, die het niet betalen kunnen, mogen de reis en *hoogst noodige* verblijfkosten bij het rijk worden gedeclareerd. Voor deze gevallen wordt het noodige bedrag door den burgemeester voorgeschoten en de personen moeten dit, tegen overlegging van kwitantie, verantwoorden. De kwitanties moeten door den burgemeester en den geneeskundigen inspecteur van de volksgezondheid worden goedgekeurd, waarna het geld bij het rijk kan worden gedeclareerd.

f. On- en minvermogenden kunnen logies en kost bekomen in het *Volkshuis*, Lijnmarkt 47, Utrecht; vrouwen en meisjes alleen, in het *Tehuis voor Vrouwen*, Heerenstraat 25, Utrecht.

Minderjarigen kunnen zich voor den reis doen vergezellen door een ouder familielid, dat behoudens uitzonderingen slechts op *eigen kosten* te Utrecht kan blijven.

Personen die ziek zijn, zullen in een ziekenhuis moeten worden opgenomen.

g. De bovenbedoelde inspecteur moet onmiddellijk op de hoogte worden gesteld van elk voorkomend geval.

h. Nadere inlichtingen, wanneer die gewenscht zijn, kunnen bij den inspecteur verkregen worden.

i. De medewerking der geneeskundigen wordt verzocht om te zorgen, dat, indien verdachte honden zijn afgemaakt de lijken niet worden begraven, doch onmiddellijk worden opgezonden naar Utrecht (prof. DE BIECK, Veeartsenijkundige Hoogeschool).

Het in b bedoelde formulier luidt aldus:

FORMULIER.

Dollehondsbeet.

1. Naam en voornaam van de(n) persoon, die gebeten is.
2. Leeftijd.

3. Beroep.
4. Woonplaats.
5. Datum, uur en plaats van het toebrengen van den beet.
6. Aantal, aard en plaats der wonden,
7. Toestand der wonden.
8. Was de huid ter plaatse van de verwonding door kleeren bedekt, en zoo ja, door welke?
9. Heeft cauterisatie plaats gehad, en zoo ja, hoelang na de verwonding en waarmede?
10. Heeft een andere behandeling der wond plaats gevonden?
11. Hoe is de algemeene toestand van de(n) gebeten persoon?

De geneesheer te

N.B. Een exemplaar mede te geven voor prof. SPRONCK.

Een exemplaar te zenden aan den inspecteur van de volksgezondheid.

Namens den Centralen Gezondheidsraad,

JITTA, *voorzitter.*

VAN ASCH VAN WIJCK, *secretaris.*

Utrecht,

30 December 1919.

EEN GEVAL VAN ROODVONKRECIDIËF.

Naar aanleiding van de verhandeling van collega MARSMAN in dit *Tijdschrift* (bldz. 1955, jaargang 1919), is wellicht de volgende mededeeling van eenig belang.

Een jongen van 6 jaar werd in September 1918 in het Zeehospitium opgenomen voor hals-lymphomen. Den 19den November 1918 werd dit kind plotseling ziek, met braken, keelpijn, hooge temperatuur, terwijl na twee dagen een duidelijk roodvonk-exantheem zich vertoonde. In aansluiting aan dit geval, dat helaas niet bij de eerste klachten over keelpijn afgezonderd kon worden, kwamen verscheidene andere roodvonk-gevallen voor, zoodat hierbij de diagnose niet twijfelachtig is, al vertoonde de patiënt geen frambozentong en geen duidelijk masker. Het roodvonk verliep vrij goed-aardig; alleen had patiënt gedurende ongeveer 4 dagen heftige rheumatische pijnen in de beenen, zoodat hij bij de minste beweging gilte van pijn, en zichzelf niet kon verplaatsen in bed. Na eenige dagen verdwenen deze pijnen spoorloos. De klierzwellling aan den hals nam toe, één klier veretterde. Na 3 weken begon de huid te schilferen, wat ongeveer 14 dagen duurde; geen nephritis, geen otitis media; de temperatuur bleef nog lang licht verhoogd (klier?).

Den 18den Juni 1919 braakt patiënt weer hevig, temperatuur 39.7⁰, angina, vermeerderde klierzwellling. Den volgenden dag vertoonde patiënt een roodvonk-exantheem over buik en dijen. De temperatuur was weer gedaald, om in de volgende dagen nog eens te stijgen, tegelijk met bijna even heftige rheumatische pijnen als de vorige maal. Het exantheem was na twee dagen geheel verdwenen, na 10 dagen ontstond schilfering, die na 3 weken geheel over was. Patiënt kon bij de eerste verschijnselen afgezonderd worden, zoodat geen nieuwe gevallen in de omgeving voorkwamen. Wel was er te voren een eenigszins verdachte angina voorgekomen.

De vraag is ook hier natuurlijk weer, of dit tweede geval roodvonk of erythema scarlatiniforme is geweest. Mijn indruk was, dat wij hier wel degelijk met een licht geval van roodvonk hadden te doen.

Katwijk aan Zee, Januari 1920.

D. VAN DORP-BEUCKER ANDREAE.

HET AFZONDEREN VAN ROODVONKLIJDERS.

Op de vraag, hoe lang zijn de van roodvonk herstellende lijdens gevaarlijk voor anderen? zal collega VAN DEN BERG voorloopig geen afdoend antwoord kunnen verwachten. Wat de gevaarlijkheid van de „vellen” aangaat, kan ik hem mededeelen, dat van 2163 herstelden, die bij hun ontslag uit het Wilhelmina-gasthuis nog vellen vertoonden, 3.7 pCt. nagevallen gaven; van 1751 herstelden, die zonder vellen werden ontslagen: 3.5 pCt. In het *Ned. Maandschrift voor Verloskunde, Vrouwenziekten en*